

ANALÝZA ORGANIZACE DOPRAVY PŘI AKCÍCH HROMADNÉHO CHARAKTERU V HRADCI KRÁLOVÉ

ANALYSE OF TRANSPORT ORGANIZATION DURING THE EVENTS OF MASS NATURE IN HRADEC KRÁLOVÉ

Jan Sedunka¹

Anotace: Příspěvek se zabývá způsobem organizování dopravy při akcích hromadného charakteru v Hradci Králové. V článku jsou analyzovány dílčí organizační kroky mezi Dopravním podnikem města Hradce Králové, firmou provozující festivalový areál na hradeckém letišti FESTIVALPARK s r.o., magistrátem města Hradce Králové a Policií ČR.

Klíčová slova: akce hromadného charakteru, organizace dopravy, kyvadlová doprava, vzájemná komunikace, osobní doprava.

Summary: The paper deals with the current methodology concerning transport organization during the events of mass nature in Hradec Králové. It contains analyse of the fractional steps in progress between the Hradec Králové Transport Company, the Company in charge of the festival area at the local airport (FESTIVALPARK s.r.o.), the Town-council of Hradec Králové and the Czech Republic Police.

Key words: Events of mass nature, transport organization, shuttle, mutual communication, public transport.

1. ÚVOD

Každý z nás se již jistě setkal s dopravou související s akcí hromadného charakteru (festivaly, koncerty, sportovní utkání, atd.). Málo koho ale napadne, jaké přípravy s tím souvisejí a jaká jednání musejí proběhnout, aby doprava při těchto akcích byla zabezpečena co nejlépe. Bohužel stále neexistuje pevně daný metodický postup (návod), jak by měla taková organizace dopravy vypadat, proto se jednotlivé postupy liší dle konkrétního města a zaběhnutých zvyklostí. Pro analýzu organizace dopravy je v příspěvku zvoleno město Hradec Králové, kde je využíván areál letiště pro letecké přehlídky a hudební festivaly, a je zde proto dostatek zkušeností s organizováním dopravy při akcích hromadného charakteru.

2. DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ

Vlastní Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. (DPmHK) provozuje městskou hromadnou dopravu (MHD) a předmětem jeho podnikání jsou i další činnosti, jako je

---

¹ Ing. Jan Sedunka, Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jan Pernera, Katedra technologie a řízení dopravy, Studentská 95, 532 10 Pardubice, Tel.: +420 466 036 121, E-mail: Jan.Sedunka@student.upce.cz

například zájezdová doprava, autoškola, provozování čerpací stanice pohonných hmot, provozování ubytovacího zařízení, výroba a montáž zastávkových přístřešků, atd. [1].

Zajišťování veřejné hromadné dopravy na akcích hromadného charakteru vnímá DPmHK jako příležitost k podnikatelské aktivitě, která vede k získání další zakázky a možnosti vygenerování zisku. Na druhou stranu je hlavní rolí DPmHK zajišťování dopravy pro potřeby obyvatel města, takže by se dalo říct, že je to jeho povinností zajišťovat dopravu tam, kde je zájem se hromadně dopravovat. Vše je ale podmíněno rentabilitou. Tím že je provozování MHD určitou sociální – dotovanou službou, není možné, aby se míra dotace z prostředků majitele zvyšovala z důvodu vedlejších podnikatelských aktivit. Proto má DPmHK eminentní zájem provozovat veřejnou dopravu tam, kde je o ní zájem, ale pouze tehdy, pokud výnosy z této mimořádné dopravy pokryjí náklady nebo se případně dosáhne zisku.

K maximální optimalizaci nákladů na mimořádnou dopravu slouží DPmHK přehledné rozdělení vozů dle jejich spotřeby, kvality interiéru, atp., které umožňuje nasazení vhodných vozů dle konkrétních požadavků mimořádné dopravy. K zjednodušenému výpočtu odhadu nákladů N na připravované posílení dopravy lze použít vztah (1):

$$N = u_{km} * sp_{km}^i * n_{PHM} + t_{řidič} * n_{mzda} + n_{ost} \quad [Kč] \quad (1)$$

kde:

u_{km}	počet ujetých kilometrů (jízdni výkon) [km]
sp_{km}^i	spotřeba pohonných hmot na ujetý kilometr i -tého typu vozidla [l/km]
n_{PHM}	náklady na litr pohonných hmot [Kč/l]
$t_{řidič}$	doba řidiče ve službě [hod]
n_{mzda}	hodinové mzdové náklady na řidiče [Kč/hod]
n_{ost}	ostatní náklady (dispečeri, materiál,...) [Kč]

2.1 Způsoby zajištění mimořádné veřejné dopravy

Způsob posílení veřejné dopravy realizované DPmHK by se dal charakterizovat následujícími třemi typy.

I. typ – Pořadatel akce nemá zájem o posílení veřejné dopravy, případné posílení MHD (posílení pravidelné denní linky nebo zavedení kyvadlové dopravy) je čistě v režii DPmHK a cestující si přepravu platí podle stanoveného jízdneho (platný tarif, zvláštní jízdne, atd.).

II. typ – Pořadatel akce kontaktuje DPmHK a projeví zájem na posílení některé z pravidelných denních linek MHD, na kterém se finančně podílí. Dopravce provede odhad nákladů na posílení, počet přepravených cestujících, tržby z jízdneho (podle platného tarifu DPmHK) a výsledné ztráty. Po konečném zúčtování tyto ztráty z posílení dopravy uhradí pořadatel akce.

III. typ – Pořadatel akce kontaktuje DPmHK a projeví zájem o zavedení zvláštní kyvadlové dopravy, kterou plně hradí na základě objednaného výkonu a jízdne na této lince je zdarma.

Během roku zajišťuje DPmHK posílení veřejné dopravy až v deseti případech. Nejčastěji je doprava posilována způsobem podle typů I a II. Naopak nejméně používaný je typ III (cca dvakrát do roka), což je dáno zejména vysokými finančními nároky na objednavatele dopravy (pořadatele akce). Příklady typů na konkrétní akce hromadného charakteru jsou v kap. 2.2.

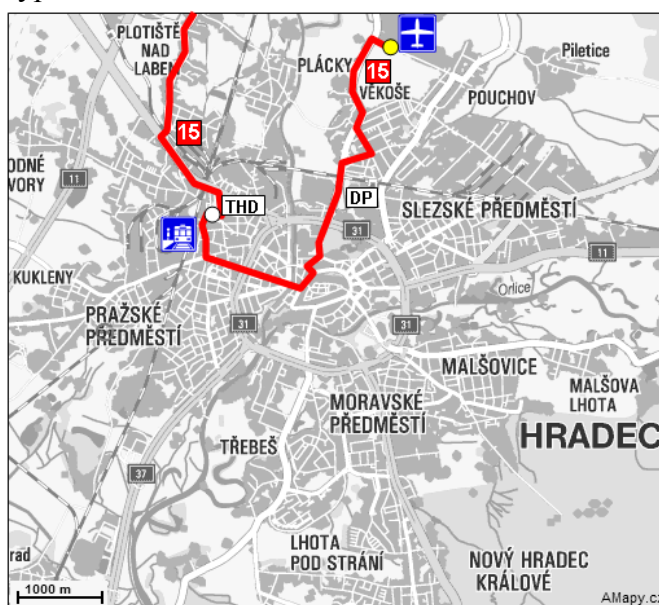
Před samotnou realizací mimořádné dopravy musí DPmHK absolvovat několik jednání se zainteresovanými subjekty.

2.2 Jednání s organizátory akcí hromadného charakteru

V kapitole 2.1 jsou popsány tři typy způsobů zajištění mimořádné dopravy prezentované na jednáních DPmHK s třemi největšími organizátory akcí hromadného charakteru ve městě.

2.2.1 Czech airshow agency s.r.o.

Tato firma pořádá na hradeckém letišti nejvýznamnější český dvoudenní letecký festival Czech international air fest (CIAF) [2]. Tento letecký den navštěvují desetitisíce návštěvníků (v roce 2010 to bylo přes 50 tis. návštěvníků [3]), kteří vyvolávají vysokou poptávku po zvláštní kyvadlové dopravě. Tato letecká přehlídka ale může existovat mimo jiné i díky finančnímu příspěvku města a kraje, tedy díky příspěví z veřejných prostředků. Z tohoto důvodu si tento organizátor nemůže dovolit financovat svým způsobem „nepodstatnou“ kyvadlovou dopravu s jízdným zdarma. Přesto má pořadatel akce zájem, aby daná mimořádná veřejná doprava fungovala, takže přispěje DPmHK určitou symbolickou částkou v řádech desítek tisíc korun na posílení veřejné hromadné dopravy (při celkových nákladech v řádech stovek tisíc korun u kyvadlové dopravy). Ta umožňuje DPmHK připravit posílení pravidelné denní linky č. 15 (viz. Obr. 1) s jízdným dle platného tarifu (běžné jízdné je 10Kč při placení z elektronické karty, 14Kč papírová jízdenka). Jak tedy vyplývá, jedná se o zajištění mimořádné dopravy dle typu II.

Zdroj: AMapy.cz [4] s úpravou autora

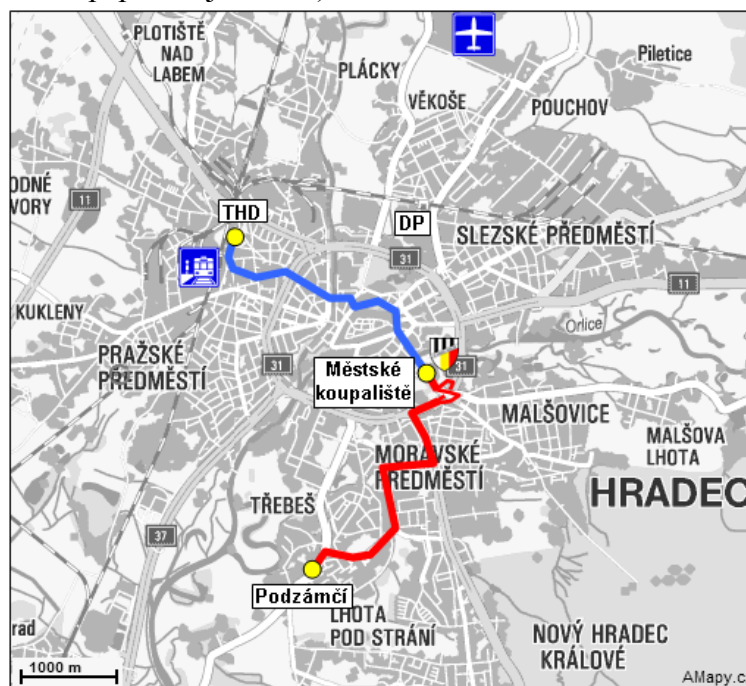
Obr. 1 - Trasování denní linky MHD č. 15

Přesto si je DPmHK vědom, že zájem o veřejnou dopravu by překročil kapacitní možnosti posílené pravidelné denní linky č. 15, takže paralelně s přípravami na posílení této linky připravuje i zvláštní kyvadlovou dopravu. Její provoz je tedy v režii DPmHK a platí na ní zvláštní vyšší jízdné 40Kč (zpáteční jízdenka), které odpovídá požadovaným tržbám s přihlédnutím na jednoduchost placení. Jedná se tedy o typ I.

Jak je ale celkově patrné, při letecké přehlídce CIAF zajišťuje DPmHK mimořádnou dopravu dvěma způsoby podle typů I a II.

2.2.2 FC Hradec Králové a.s.

V době fotbalových utkání s atraktivním soupeřem zavádí DPmHK, na základě vlastního rozhodnutí, posílení běžné MHD v podobě zavedení dvou zvláštních linek spojující Moravské předměstí a terminál hromadné dopravy se Všesportovním stadionem v Malšovcích u zastávky Městské koupaliště (viz. Obr. 2). Na této dopravě se opět pořadatel fotbalového utkání finančně nepodílí (tedy typ I), takže je opět v režii DPmHK. Není v ní zavedeno zvláštní jízdné, ale zároveň v ní neplatí předplatné časové jízdenky, takže každý cestující musí zaplatit jednorázové jízdné dle platného tarifu DPmHK (10Kč při placení z elektronické karty, 14Kč papírová jízdenka).

Zdroj: AMapy.cz [4] s úpravou autora

Obr. 2 - Trasování červené a modré posilovací linky na fotbalová utkání

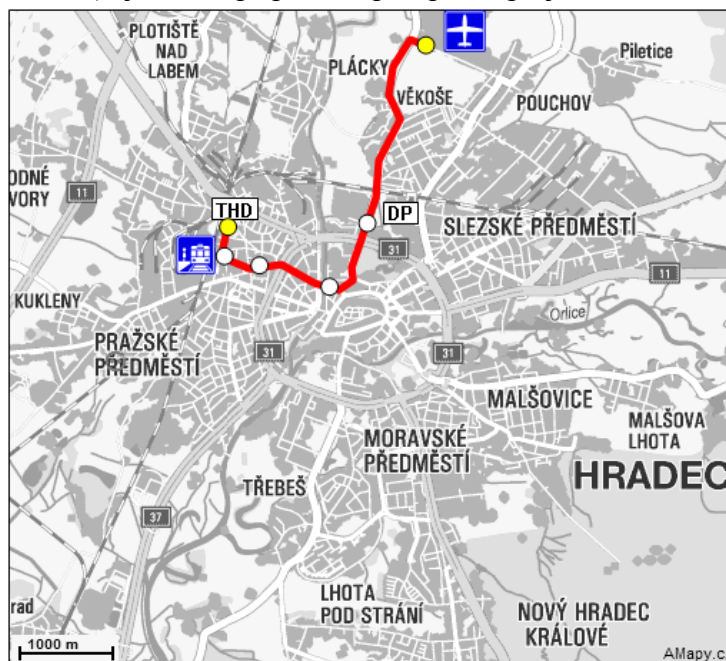
Zajišťování mimořádné dopravy v rámci fotbalového utkání se netýká pouze domácích fanoušků, ale i dopravy fanoušků hostů mezi železniční stanicí Hradec Králové hl. n. a Všešportovním stadionem. V rámci bezpečnostních opatření byla městem a následně klubem vyvolána poptávka po této mimořádné dopravě pro fanoušky hostů. Objednavatelem je fotbalový klub a jelikož by vybírání jízdného bylo velmi problematické, doprava je zdarma a

tedy celkové náklady za provedení jízdní výkon platí fotbalový klub. V tomto případě ale klub neručí na případné škody, takže po nedávném odvozu fanoušků jistého pražského klubu vznikla škoda na autobusu cca 60 000Kč, kterou zaplatí viník vzešlý z vyšetřování Policie ČR.

2.2.3 Festivalpark, s.r.o.

Před blížícím se festivalem probíhá první kontakt mezi DPmHK a Festivalparkem spontánně. Za standardních okolností se jako první ozývá pořadatel akce, ale protože vzájemná spolupráce již trvá řadu let a DPmHK sleduje média a tedy snaží se mít přehled o připravovaných akcích, někdy dojde k prvnímu kontaktu i ze strany DPmHK.

Podle očekávané návštěvnosti a atraktivitu připravovaného festivalu (v návaznosti na předpokládané náklady) je připraveno posílení pravidelné denní linky č. 15 končící na letišti nebo zavedení mimořádné kyvadlové dopravy. Pouhé posílení linky č. 15 se týká menších festivalů jako je například Gurmán festival (typ II). U větších festivalů, jako například Rock for people, je zavedena zvláštní kyvadlová doprava (viz. Obr. 3) s jízdným zdarma (typ III) a součástí uzavřené smlouvy o objednané dopravě je i ručení pořadatele akce za případné vzniklé škody na vozidlech (zejména v případě Hip hop kempu je tato smlouva opodstatněná).

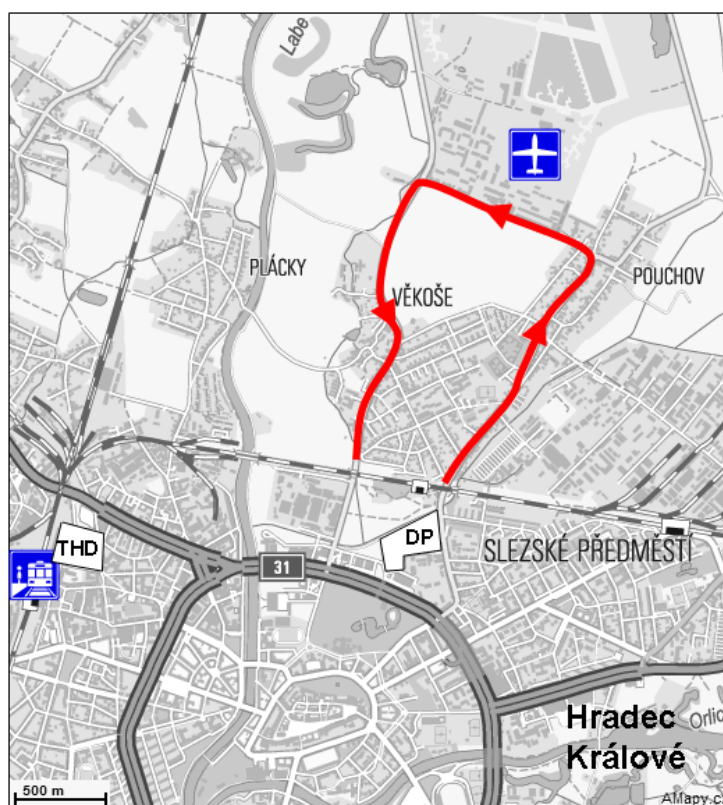
Zdroj: AMapy.cz [4] s úpravou autora

Obr. 3 - Trasování kyvadlové linky na festival Rock for people s nácestnými zastávkami

S touto mimořádnou dopravou zdarma ovšem vznikají organizační problémy. Jednak jezdí k letišti tato mimořádná doprava, která je zdarma, ale zároveň i linka MHD č. 15 (obě shodně jedou k letišti od železniční stanice Hradec Králové hl. n. a terminálu hromadné dopravy), na které ale již platí tarif DPmHK. Proto se dopravce snaží tyto linky od sebe co nejvíce oddělit, například odlišnými stanovišti zastávek. Samozřejmostí je kvalitní informační servis v podobě informací v zákaznických centrech, vyvěšených informací v hale železniční stanice a elektronického informačního systému v rámci přednádražního prostoru.

2.3 Jednání s Policií ČR

Jednání s Policií ČR probíhají jen před většími akcemi, kde se očekává velké dopravní zatížení a vznik kongescí. Aby mohl DPmHK svou dopravu provozovat co nejplynuleji a bez komplikací, jedná se zejména o zajištění volného prostoru (smyčky) před letištěm pro obracení a odstavování vozidel MHD a zajištění prostorů u křižovatek. Z důvodu zpomalování kyvadlové dopravy v kongescích vznikajících zejména na příjezdových trasách k letišti, navrhl DPmHK zjednosměrnění dvou hlavních silničních tahů k letišti, které umožňuje vozidlům dopravního podniku předjíždět kolony přijíždějících nebo odjíždějících automobilů (viz. Obr. 4). Toto opatření se zavádí pouze při výjimečných akcích se silnou individuální automobilovou dopravou a s pevně daným začátkem a konce akce, jako je například CIAF.

Zdroj: AMapy.cz [4] s úpravou autora

Obr. 4 - Zjednosměrnění pozemních komunikací v oblasti letiště

2.4 Jednání s magistrátem města

Magistrát města tyto mimořádné dopravy příliš neřeší. To je určité dáno zejména tím, že je „spokojen“ s činností DPmHK. Pokud by na magistrát, jako majitele, chodily stížnosti na DPmHK, pak by se magistrát určitě angažoval více. Výjimkou jsou rizikové fotbalové zápasy, kde má město zájem o převoz fanoušků hostí, ale i v tomto případě hlavní iniciativu přebíral fotbalový klub.

K určitým jednáním s magistrátem dochází v případě, že DPmHK připravuje zvláštní linku (např. kyvadlovou dopravu na CIAF), pro kterou musí požádat o licenci, což je ale spíše pouze administrativní vyřízení, než-li složité jednání.

Jiná situace je u dlouhodobě připravovaných projektů, které dostává DPmHK k připomínkování s ohledem, jakou tam bude v budoucnu zajišťovat dopravu. Jako příklad lze zmínit výstavbu nové multifunkční fotbalové arény. DPmHK byl přizván na radnici k jednání s firmou ECE, která je investorem přestavby současného areálu Všesportovního stadionu na sportovně relaxační a obchodní centrum. DPmHK očekává, že se v této oblasti bude muset posílit MHD a nárazově zajistit kyvadlová doprava. Proto DPmHK požadoval větší zastávky pro dva kloubové vozy, resp. tři klasické (12m) vozy. To ovšem dle projektanta nelze, takže se bude hledat jiné řešení a je snaha najít v připravovaném projektu místa pro odstavení 5 vozů.

3. JEDNÁNÍ FIRMY FESTIVALPARK SE ZAJINTERESOVANÝMI SUBJEKTY

Na bývalém vojenském letišti v Hradci Králové působí firma Festivalpark s.r.o. [5], která v jedné jeho části provozuje festivalový areál, na kterém během roku uskuteční vždy několik festivalů a vytváří tedy největší poptávku po mimořádné organizaci v dopravě. Některé festivaly jsou velmi populární a navštěvuje je několik desítek tisíc návštěvníků (Rock for people, Hip hop kemp), jiné mají za sebou teprve několik málo ročníků a jejich návštěva se prozatím pohybuje pouze v tisících návštěvnících (Gurmán festival, Americane Wheels). Před každým z těchto festivalů absolvují zástupci této firmy několik jednání, která jsou uvedena podrobněji v kap. 3.1 - 3.3.

3.1 Jednání s Policií ČR

Součástí schůzek před každým festivalem je i ta s Policií ČR. Policie je informována o jaký festival se bude jednat, jaká se dá předpokládat návštěvnost a jaká skupina lidí bude tvořit návštěvníky. Po této schůzce již přebírá aktivitu Policie ČR, která na základě těchto informací připraví bezpečnostní opatření, rozmístění hlídek atp.

3.2 Jednání s magistrátem města

Areál letiště (tedy včetně festivalového areálu) je majetkem města, takže spolupráce mezi těmito subjekty probíhá na základě uzavřených dlouhodobých nájemních smluv. Přesto před každým festivalem je zorganizována ještě schůzka, na které se probírají stejné záležitosti jako s Policií ČR. Navíc je magistrát obeznámen s časovým harmonogramem festivalu a významným tématem schůzky jsou hlukové limity, které u podobně velkých hudebních festivalů bývají téměř všude problémem.

3.3 Jednání v oblasti dopravy

Podstatná část jednání se týká organizace dopravy. Jde zejména o posílení veřejné hromadné dopravy a organizaci individuální automobilové, cyklistické a pěší dopravy.

3.3.1 Veřejná hromadná doprava

Před blížícím se festivalem dochází nejčastěji k telefonnímu kontaktu mezi firmou Festivalpark, s.r.o. a DPmHK, kde je projednána otázka posílení MHD. Podle konkrétního

festivalu s očekávanou návštěvou a na základě odhadu nákladů dojde k výběru způsobu posílení MHD – posílení pravidelné linky MHD č. 15 (typ II) nebo zavedení zvláštní kyvadlové dopravy s dopravou zdarma (typ III). Kyvadlová doprava zdarma je zavedena při velkých tradičních festivalech jako jsou Rock for people nebo Hip hop kemp. U menších začínajících festivalů jako např. Gurmán festival dochází pouze k posílení pravidelné denní linky MHD č. 15.

3.3.2 Individuální automobilová doprava

Při festivalech tvoří individuální automobilová doprava významný podíl dopravy návštěvníků. Aby tito návštěvníci co nejnadhěji došli na místo konání festivalu, je od nejdůležitějších příjezdových komunikacích instalováno dopravní značení. Toto značení provádí firma INKA – Jiří Fanta, s.r.o. [6]. S touto firmou je již domluvený systém, takže ke schůzkám dochází pouze nárazově při nastalých změnách.

Parkování vozidel, jejich hlídání a celkově celý systém parkování má na starosti soukromá bezpečnostní agentura. Ta má pro parkování k dispozici dostatek volných ploch, které si jednorázově pronajímá od Správy letiště, střediska Technických služeb Hradec Králové [7].

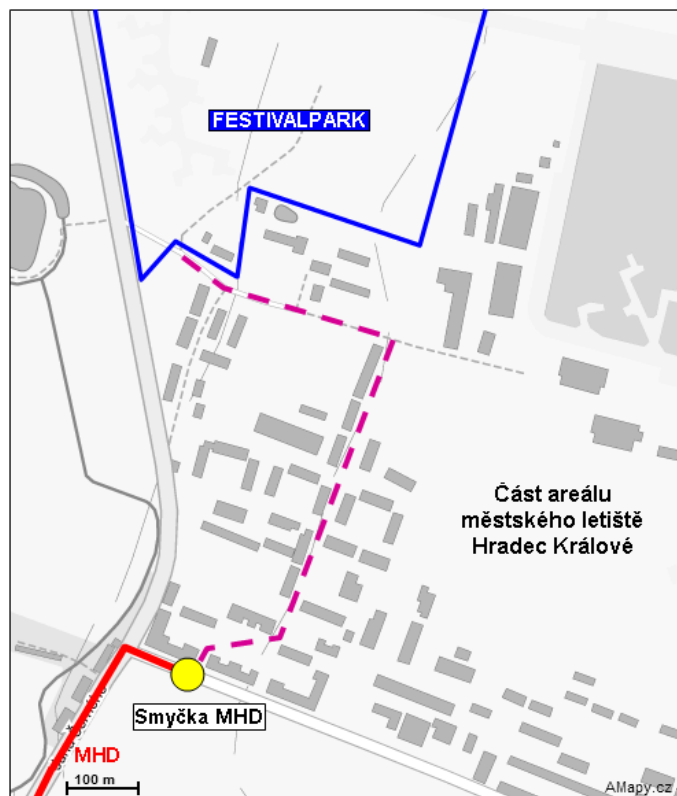
3.3.3 Cyklistická doprava

Cyklistická doprava tvoří velmi okrajový podíl dopravy návštěvníků na festivaly. Výjimkou je hudební festival Rock for people, jenž se hlásí k přívlastku „ekologicky šetrný festival“. Kromě akcí jako je výkup kelímků, třídění odpadu atp. dochází i k otevřené podpoře cyklistické dopravy, takže součástí festivalu je i tradiční cykloprůvod. Z tohoto důvodu je na festivalu zřízena tzv. „cyklošatna“ (i s úschovou zavazadel), která je provozována zcela ve vlastní režii firmy Festivalpark, s.r.o.

3.3.4 Pěší doprava

Areál hradeckého letiště je velmi rozsáhlý. Zatímco festivalový areál se nachází v severozápadní části letiště, smyčka pro vozidla MHD (ať už pravidelné linky č.15 nebo kyvadlové dopravy) se nachází až u hlavní vstupní brány v jižní části letištního areálu a dělí je vzdálenost cca 900m (viz. Obr. 5). Nejen proto je areál letiště osazen přehledným značením, které ulehčuje orientaci návštěvníků při cestě mezi festivalovým parkem a smyčkou MHD. Toto značení si také zajišťuje firma Festivalpark, s.r.o. vlastní výpomocí.

Zdroj: AMapy.cz [4] s úpravou autora

Obr. 5 - Vyznačení spojovací trasy mezi smyčkou MHD „Letiště“ a festivalovým areálem

4. ZÁVĚR

Závěrem lze konstatovat, že úspěch veškerých jednáních souvisejících s festivalovými přípravami závisí na ochotě všech zainteresovaných stran se dohodnout a vyhovět si. Organizování mimořádné dopravy v rámci akcí hromadného charakteru v Hradci Králové je bezproblémové a těží zejména z dlouhodobých zkušeností a dlouhotrvající spolupráce. Přesto lze vyzorovat dílčí nedostatky, jako je třeba linkové vedení veřejné hromadné dopravy v oblasti letiště nebo absence stanovení termínů – harmonogramu kontaktu mezi pořadatelem akce hromadného charakteru a dopravcem.

Provozovatelem veřejné hromadné dopravy spojené s akcemi hromadného charakteru na území města Hradce Králové je DPmHK. Ten tuto dopravu organizuje třemi způsoby – typy:

Typ I – Pořadatel akce nemá zájem o posílení veřejné dopravy, případné posílení MHD je realizováno v rámci vlastního podnikatelského rizika DPmHK.

Typ II – Pořadatel akce projeví zájem o posílení některé z pravidelných linek MHD, na kterých platí běžný tarif DPmHK. Případné ztráty plynoucí z posílení dopravy hradí pořadatel akce.

Typ III – Pořadatel projeví zájem o zavedení zvláštní kyvadlové dopravy, na které je jízdné zdarma. Veškeré náklady spojené s touto dopravou jsou hrazené objednavatelem – pořadatelem akce hromadného charakteru.

Příspěvek vznikl v rámci Institucionálního výzkumu MSM 0021627505 "Teorie dopravních systémů" Univerzity Pardubice a Studentské grantové soutěže SGDFJP01 „Dopravní technika a výzkum v podmínkách rozvinuté společnosti 21.století“.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] *Dopravní podnik města Hradce Králové, a.s.* [online]. c2008 [cit. 2010-08-19].
Dostupné z: <<http://www.dpmhk.cz>>.
- [2] *Czech airshow agency, s.r.o.* [online]. Poslední revize 15. 8. 2010 [cit. 2010-08-20].
Dostupné z: <<http://www.airshow.cz/clanek-52-CZ-CIAF-09-Home.html>>.
- [3] *Hradecký deník.cz.* [online]. Poslední revize 6. 9. 2010 [cit. 2010-09-07].
Dostupné z: <http://hradecky.denik.cz/zpravy_region/ciaf_nedele_20100905.html>.
- [4] *AMapy.* [online]. c2006 [cit. 2010-09-03].
Dostupné z: <<http://amapy.centrum.cz/#x=-641040@y=-1042066@cs=1@sidx=8@pg=1,5@pl=@app=0@maxmap=1@sbar=c>>.
- [5] *FESTIVALPARK, s.r.o.* [online]. Poslední revize 1. 1. 2010 [cit. 2010-08-23].
Dostupné z: <<http://www.festivalpark.cz>>.
- [6] *INKA – Jiří Fanta, dopravní značení – Hradec Králové, s.r.o.* [online]. c2010 [cit. 2010-09-08]. Dostupné z: <<http://www.inka-znaceni.cz>>.
- [7] *Technické služby Hradec Králové.* [online]. c2009 [cit. 2010-09-21].
Dostupné z: <<http://www.tshk.cz/cs/strediska/sprava-letiste>>.